

Čína chrlí uhelné elektrárny, jak to jen jde. Zůstává sama, Indie výstavbu zastaví

Čína je suverénně největším světovým [emitentem](#) skleníkových plynů. Podle různých zdrojů na ni připadá něco mezi čtvrtinou až třetinou vypouštěného množství, ačkoli v přepočtu na obyvatele ji řada zemí včetně unijních předčí.

Klimatické cíle Číny nejsou ze západního pohledu příliš ambiciózní, uhlíkové neutrality plánuje dosáhnout do roku 2060. Letos nejspíš [vypustí](#) rekordní množství emisí a zlom se v tomto směru očekává v letech 2026 až 2030. V tomto oknu chce podle všeho stihnout postavit co nejvíce uhelných elektráren.

Ve druhém loňském pololetí země výrazně urychlila plány na stavbu nových provozů. Zvedla je o 45 procent na instalovaný výkon 250 gigawattů, uvedla agentura [Bloomberg](#) s odkazem na data klimatického think-tanku E3G. Mezitím se plány zbytku světa smršly o deset

Někteří experti zpochybňují smysluplnost čínských záměrů. „Čína má vyšší kapacitu uhelné energie, než potřebuje,“ sdělil [Reuters](#) Čang Šu-wej z Draworld Environment Research Center. „Nedává smysl poskytovat více pobídek k dalším investicím do uhelné energie,“ dodal.

Čína se lekla sucha a odstávek hydroelektráren

Plány podle oborníků naznačují, že zájmy místních čínských vlád převážily nad rozvojem efektivního národního trhu, který by umožnil dodávky přebytků do regionů, kde je to třeba. Historicky byla výstavba elektráren v Číně spojená s podporou místního průmyslu a jednotlivé provincie se brání závislosti na zdrojích jinde.

Asijská velmoc je zároveň nejrychleji rostoucím producentem obnovitelné energie, která by v roce 2025 mohla tvořit třetinu energetického mixu. Jen letos by mělo v zemi přibýt sto gigawattů ze solárních zdrojů, 65 gigawattů z větru a deset gigawattů energie z vodních elektráren. Peking je však zneklidněn zranitelností obnovitelných zdrojů. Kromě toho sucho loni snížilo produkci z hydroelektráren, vedlo k odstávce továren a obavám ze zbrzdění postpandemické hospodářské obnovy.

Uhlí se loni v Číně podílelo na celkové výrobě elektřiny necelými šedesáti procenty. Jeho vysoké ceny ale způsobily, že více než polovina velkých uhelných elektráren v zemi byla v první polovině roku 2022 ztrátová, uvádí China Electricity Council. A i když loni mnoho elektráren vyrábělo více, aby kompenzovalo pokles výkonu vodních zdrojů, průměrná míra využití klesla na 52 procent.

Indie prodlouží životnost uhelných provozů

Další lidnatá asijská země chce jít odlišnou cestou. **Indie chystá konec výstavby uhelných elektráren nad rámec už naplánovaných zhruba 30 gigawattů.** Záměr expertů ještě musí schválit vláda. „Po měsících projednávání jsme dospěli k závěru, že nepotřebujeme nové přírůstky uhlí kromě těch, které se již chystají,“ odkázala agentura [Reuters](#) na vládní zdroj.

Neznamená to však, že se země v blízké době dokáže vzdát spalování uhlí. Dillí opakovaně odmítlo stanovit termín odchodu od tohoto zdroje. A zmíněný návrh plánuje prodlužovat životnost starších uhelných elektráren.

Uhelnou budoucnost intenzivně řeší i Jižní Afrika, která se v poslední době potýká s vážnou energetickou krizí a až mnohahodinovými výpadky elektřiny. Země závislá na elektřině z uhlí zhruba z osmdesáti procent proto zvažuje, že některé provozy uzavře později, než původně zamýšlela. Britská banka Standard Chartered však JAR [varovala](#), že záměr na prodloužení životnosti uhelných elektráren zřejmě nepřiláká investory vzhledem k celosvětovému odklonu od fosilních paliv.

Evropa ušetřila díky mírné zimě

Na Starém kontinentu se v souvislosti s válkou na Ukrajině a snižování energetické závislosti na Rusku na podzim hovořilo o uhelné renesanci. [Financial Times](#) však koncem dubna s odkazem na think-tank Ember uvedly, že mezi říjnem a březnem poklesla výroba elektřiny z tohoto zdroje meziročně o desetinu. List konzultoval údaje s Mezinárodní agenturou pro energii (IEA), podle níž jsou ve shodě s předběžnými daty.

Před zimou se několik evropských zemí rozhodlo ponechat déle v provozu, či dokonce reaktivovat některé uhelné elektrárny. Tyto provozy však nakonec běžely v průměru na 27 procent kapacity, i když některé překročily padesát procent. Ember však zároveň zdůrazňuje, že kontinent má za sebou mírnou zimu, která přispěla k nižší poptávce po elektrické energii.

Spotřeba elektřiny meziročně klesla o sedm procent. Vyhlídky na příští topnou sezonu tak zůstávají nejisté. Spalování uhlí se navíc napříč kontinentem lišilo. Zatímco kupříkladu Německo a Polsko vykázaly propad, v Itálii, Maďarsku a Finsku spotřeba naopak rostla.